

збалансованому управлінню та досягненню загальних цілей підприємства, а також його розвитку за існуючих умов.

Перелік використаних джерел:

1. Прядко А.Г. (2020) Місце маркетингового менеджменту в системі управління підприємством. *Молодіжна наукова ліга*. Сучасний стан та перспективи розвитку науки. Том 1. С. 77-79.

УДК 338:658

Балушевський Костянтин

аспірант

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Якуб'як Олена

студентка

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Науковий керівник: Малюта Людмила

д.е.н., професор

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Konstantin Balushevsky

Postgraduate student

Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

Olena Yakubiak

Student

Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

Scientific supervisor: Maliuta Lyudmila

Doctor of Economics, Professor

Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

ЗМІНИ ПРІОРИТЕТІВ ЛОГІСТИКИ СУЧАСНИХ КОМПАНІЙ В УМОВАХ ВІЙНИ CHANGES IN LOGISTICS PRIORITIES OF MODERN COMPANIES IN THE CONDITIONS OF WAR

Війна, що розпочалася 24 лютого 2022 року, мала великий вплив як на окремих громадян України, так і на організації та компанії, що знаходяться та функціонують на території даної країни. Українські підприємства повинні були змінювати свої логістичні підходи та мережі збуту, оскільки стало неможливим перевезення вантажів повітряними та водними способами. Навіть більше, вони почали освоювати нові галузі та перемикалися на інші сфери діяльності - і все це лише заради того, щоб продовжувати функціонувати.

У розрізі попередніх досліджень щодо дослідження економічного становища вітчизняного бізнесу в сучасних умовах воєнного стану та визначення перспективних напрямів розвитку логістики у даному контексті [1; 2], досліджуючи сучасні наукові джерела [3; 4] обґрунтуємо основні проблеми на необхідність зміни пріоритетів логістики сучасних компаній в умовах війни.

Перш за все, слід відмітити той ключовий факт, що давно сформовані логістичні ланцюги зазнали руйнації, і це було наслідком блокування доступу до морських пристаней та аеропортів, виникнення небезпеки перевезення продукції на вантажівках, зміни маршрутів постачання продукції, труднощів з паливом тощо. Усе це швидко змусило вітчизняні підприємства змінювати свої шляхи розповсюдження та займатися оптимізацією всіх логістичних процесів організацій. Таким чином, мультимодальні перевезення, які вже тривалий час домінували у міжнародній логістиці і на сьогоднішній день розглядаються як основні чинники економічного розвитку, зайняли провідну позицію в логістиці країни.

Окрім того, збільшилися вимоги до критеріїв якості світових відвантажень, а такі показники логістичних операцій як швидкість, надійність, адаптивність та персоналізація послуг отримують все більшого значення. Перевагою підприємства, що дозволяє їй довести свою конкурентоспроможність на ринку, є ефективне управління всіма компонентами, що входять до комплексу логістичних послуг, в тому числі й передача даних про поточний стан та місце розташування товарів клієнтам без обмежень у часі.

У наш час така технологія, як автоматизація процесів за допомогою роботизації, може значно допомогти у сфері логістики. Вона дає можливість не лише передавати інформацію замовникам про час доставки, але й попереджувати про вірогідні затримки, що можуть виникати в процесі доставки. Всі повідомлення створюються та надсилаються автоматично, що допомагає працівникам компаній зберегти час на виконання інших, не менш важливих завдань.

На початку війни, коли до України перевозили різноманітні вантажі, потрібно було швидко реагувати. Логісти з різних компаній разом розв'язували цю проблему. Товари вивантажували в інших країнах, а потім вже довозили в Україну. Звичайно, змінилися не лише ті логістичні ланцюги, що пов'язують Україну з іншими державами, але й ті, що функціонують всередині країни. Складські запаси компаній перевозилися зі сходу та центру країни на захід, де, на жаль, не було достатньо приміщень, щоб задовольнити потреби всіх організацій. Все це вартувало великих коштів та погано відбивалося на бюджеті підприємств. Однак були і певні плюси - утворення інших шляхів збуту продукції, в тому числі й міжнародних, більшість з яких проходили через Польщу. Попри те, що в загальному все виглядало добре, насправді було залучено багато нових працівників, що було не на користь компаніям. Все погіршилося ще більше, коли розпочалася нестача далекобійників, оскільки багато водіїв залишили свої місця, щоб захищати державу на фронті. Крім того, певних утруднень додало і те, що ціни на паливо різко зросли, а потім взагалі виник його дефіцит.

Зрештою, зараз українські логістичні підприємства вже навчилися пристосовуватися до різних умов на ринку, які весь час зазнають змін. Організації та фірми стають більш гнучкими, вони своєчасно реагують на всі нові проблеми. Щоб надати більше додаткових послуг для організації супроводу вантажів та, в результаті, завоювати прихильність більшої кількості клієнтів, компанії сприяють автоматизації логістичних процесів та розвитку ІТ-інструментів. Все це здійснюється заради покращення процесу доставки та надання максимального комфорту споживачам.

Перелік використаних джерел:

1. Балушевський К.Р., Малюта Л.Я., Яковчук Б.О. Перспективні напрями розвитку логістики України / Матеріали XI Всеукраїнської науково-практичної конференції пам'яті почесного професора Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя, академіка НАН Миколи Григоровича Чумаченка: «Наука, інновації, бізнес: проблеми, перспективи і сьогочасні тренди розвитку», (Тернопіль, 26 травня 2023 року). Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2023. С. 71-74.

2. Малюта Л.Я., Коваленко А., Сорокопуд Г. Економічне становище вітчизняного бізнесу в сучасних умовах воєнного стану / Матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції пам'яті почесного професора ТНТУ ім. І. Пулюя, академіка НАН України М.Г. Чумаченка: «Соціальна відповідальність як основа інноваційного розвитку бізнесу», (Тернопіль, 18 листопада 2022 року). Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2022. С. 49-50.

3. Економіка України та логістичний сектор під час війни: проблеми модернізації та перспективи : веб-сайт. URL: <https://logist.fm/publications/ekonomika-ukrayini-ta-logistichniy-sektor-pid-chas-viyni-problemi-modernizaciyi-ta> (дата звернення: 21.10.2023).

4. Трансформація логістичного ринку протягом року : веб-сайт. URL: <https://trademaster.ua/logistic/313642> (дата звернення: 21.10.2023).